

Sygn. akt II CSK 66/09

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lipca 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Józef Frąckowiak (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. G.
przeciwko Oficynie Wydawniczej „A.” - Spółce z ograniczoną
odpowiedzialnością w P. oraz D. P.
o ochronę praw autorskich,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej
w dniu 24 lipca 2009 r.,
skargi kasacyjnej pozwanych
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 20 sierpnia 2008 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym przez pozwanych Oficynę Wydawniczą „A.” sp. z o.o. oraz D. P. wyrokiem z dnia 20 sierpnia 2008 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanych od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 6 marca 2008 r. W sprawie tej poczyniono następujące ustalenia.

W dniu 5 czerwca 1996 r. powód A. G. i pozwana Oficyna Wydawnicza „A.” sp. z o.o. zawarli umowę, której przedmiotem było wykonanie tłumaczenia z języka angielskiego na język polski części haseł wchodzących w skład publikacji pt. „Encyklopedia...” Podstawę przekładu stanowił oryginalny tekst „The Guinness Who's Who of Jazz.” Powód dostarczać miał tłumaczenie partiami, a całość tłumaczenia w postaci wydruku komputerowego i dyskietki powód zobowiązał się dostarczyć w terminie do 30 września 1996 r. Jedną kopię tłumaczenia w postaci zbioru na dyskietce komputerowej powód miał pozostawić dla siebie.

Na podstawie § 2 i 3 umowy pozwane Wydawnictwo nabyło wyłączne prawo do wydawania tłumaczenia drukiem w formie książkowej, rozpowszechniania w jakikolwiek sposób, w tym obrotu we wszystkich nakładach i wydaniach bez ograniczenia liczby egzemplarzy i wydań. Wysokość wynagrodzenia powoda uzależniona była od wydania tłumaczenia drukiem w określonej liczbie egzemplarzy. Wydawca obowiązany był w terminie 45 dni, licząc od dnia dostarczenia tłumaczenia, zawiadomić tłumacza o przyjęciu lub nieprzyjęciu tłumaczenia lub o uzależnieniu przyjęcia danej partii tłumaczenia od wprowadzenia zmian określonych przez Wydawcę w wyznaczonym terminie, a niewysłanie takiego zawiadomienia miało być uważane za przyjęcie danej partii tłumaczenia (§ 10 umowy). Zgodnie z umową powodowi przysługiwało prawo do dokonania korekty autorskiej (§ 13 umowy), która jednak nie została wykonana z powodu nieprzekazania powodowi przez pozwane Wydawnictwo tłumaczenia. Po przyjęciu tłumaczenia Wydawca zobowiązany był do wydania i rozpowszechnienia w terminie 1 roku co najmniej w jednej z form określonej w § 2 umowy.

Powód wywiązał się z umowy i po przetłumaczeniu biogramów w przedziale literowym od „A” do „G” dostarczył je pozwanemu Wydawnictwu na dyskietkach ATARI ST 520 w kilku partiach. Po dostarczeniu przez powoda pierwszej partii

tłumaczenia pozwane Wydawnictwo zgłosiło pewne uwagi do przekazanego przez powoda materiału, dotyczące sposobu zapisywania różnych elementów takich jak np. odmiany nazwisk. W kolejno przekazanych powodowi partiach tłumaczenia na dyskietkach powód uwzględnił uwagi Wydawcy.

Po otrzymaniu całego tłumaczenia od powoda pozwane Wydawnictwo wypłaciło powodowi honorarium za tłumaczenie, ale nie przekazało tego tłumaczenia powodowi do korekty autorskiej i nie zgłosiło żadnych zastrzeżeń do tłumaczenia. W Wydawnictwie „A.” przyjęte było wprawdzie, że informowało ono zainteresowanego o rezygnacji z wydania jego utworu, brak jednak dowodu, że taka informacja została powodowi wysłana.

Powód utrwał tłumaczone biogramy na dyskietkach, pracując na sprzęcie komputerowym ATARI S.T. 520 i takie dyskietki z tłumaczeniem dostarczył pozwanemu Wydawnictwu. Pozostałe biogramy książki „The Guinness Who's Who of Jazz” tłumaczyli R. K. i J. W.

Powód nie otrzymał od Wydawnictwa przetłumaczonego przez siebie tekstu do korekty i wobec tego powziął obawę, że cykl wydawniczy opóźni się. Zatelefonował więc do pozwanego D. P., redaktora merytorycznego edycji Guinnessa w Wydawnictwie „A.”, aby zorientować się, na jakim etapie jest sprawa. Z rozmowy tej dowiedział się, że ani jego tłumaczenie, ani tłumaczenia pozostałych tłumaczy nie zostaną wykorzystane, a pozwany D. P. chce napisać własną publikację. Informacja ta wzbudziła w powodzie obawę, że wykonane przez niego dla Wydawnictwa „A.” tłumaczenie może zostać wykorzystane w sposób niezgodny z umową.

Powód bowiem w swojej praktyce tłumacza nie spotkał się z tym, aby wydawnictwo wydało pieniądze na tłumaczenie, a następnie go nie wykorzystało. Na podstawie informacji, że pozwany D. P. miał być redaktorem wydania Guinnessa i chce sam wykonać całość pracy, a więc napisać książkę i przetłumaczyć cały tekst książki, chociaż nie trudni się tym zawodowo, powód podejrzewał, że pozwany D. P. chce zrobić jakiś rodzaj kompilacji.

Przed ukazaniem się książki „Encyklopedia...” powód przekazał fragmenty tłumaczeń biogramów wykonanych dla Wydawnictwa „A.” redaktorowi Jazzu magazine R. B. wiosną 1999 r. Po ukazaniu się przedmiotowej Encyklopedii

jesienią 1999 r. świadek ten pisał recenzję do tej książki dla Jazzi magazine i porównał wówczas tekst otrzymany od powoda z tekstem zawartym ww. Encyklopedii, stwierdzając, że teksty te zawierają „dokładnie te same sformułowania.”

Na zlecenie pozwanego Wydawnictwa „A.” pozwany D. P. miał dokonać oceny merytorycznej materiałów dostarczonych przez Wydawnictwo „A.” w tym również przetłumaczonego przez powoda i dwóch innych tłumaczy tekstu „The Guinness Who's Who of Jazz”, które miało się ukazać w serii „Encyklopedii ...” i miało być kolejnym tomem tej serii. Po zapoznaniu się z tymi tłumaczeniami pozwany ten uznał, że nie ma możliwości połączenia tłumaczeń autorstwa trzech różnych tłumaczy w jedną książkę, gdyż tak różnią się stylistyką rytmem, użyciem pewnych sformułowań, że wydana książka miałaby trzy różne brzmienia, a żadne z przedstawionych mu tłumaczeń nie spełnia roli wydawnictwa encyklopedycznego. Pozwany uznał również, że w przekazanych mu tłumaczeniach jest tyle nieścisłości, że nie będzie ich sprawdzał oraz że napisze nową książkę opartą na szkielecie Guinnessa i do książki tej włączy dodatkowe biogramy, których w Guinnessie nie ma, a z Guinnessa usunie biogramy nie mające odniesienia na rynku polskim.

W wyniku prowadzonych rozmów pomiędzy pozwanym Wydawnictwem „A.” a pozwanym D. P. doszło do zawarcia w dniu 15 czerwca 1997 r. umowy o napisanie oryginalnego utworu „Encyklopedia Jazzu” w terminie do 28 lutego 1998 r. Miała to być kompilacja będąca połączeniem wcześniejszych tekstów autorskich D. P. z tłumaczeniem oryginału Guinnessa. W § 5 ust. 1 umowy przewidziano wynagrodzenie dla autora za wydanie utworu drukiem w formie książkowej, a w § 6 zaznaczono, że wynagrodzenie ustalone w § 5 ust. 1 umowy obejmuje wykonanie i dostarczenie tłumaczenia w umówionej postaci.

Pozwana Oficyna Wydawnicza „A.” sp. z o. o. wydała w 1999 r. książkę pt. „Encyklopedia ...”, wskazując jako autora tej pozycji pozwanego D. P. W książce tej oprócz biogramów muzyków zagranicznych znalazły się biogramy muzyków polskich.

We wstępie do książki „Encyklopedia ...” pozwany D. P. zawarł między innymi następującą informację: „...zamyśłem Wydawnictwa było przygotowanie

tomu jazzowego na podstawie (podobnie jak kilka poprzednich tomów) oryginalnej publikacji „The Guinness Who's Who of Jazz” pod redakcją brytyjskiego krytyka C. L. W trakcie opracowywania merytorycznej strony tomu dostrzegłem jednak sporo uproszczeń, zasadniczych błędów i konsekwentnego promowania brytyjskich artystów kosztem wielu wybitnych i znanych jazzmanów. Uznałem zatem za konieczne przygotowanie własnej wersji tomu „JAZZ”.

We wstępie do książki pozwany D. P. podziękował również wszystkim, „którzy dokładali starań i pracy w realizacji tego wydawnictwa”, podając, że „szczególnie ważna okazała się pomoc oraz sugestie R. K., A.G., P. B. ...”. W rzeczywistości powód nie udzielił pozwanemu D. P. żadnej pomocy ani sugestii w realizacji książki, a nazwisko powoda ukazało się zupełnie bezprawnie. Pozwany D. P. wyjaśnił, że od Wydawnictwa wiedział, że powód był zaangażowany w projekt przygotowywania „Encyklopedii Guinnessa” i dlatego w przedmowie książce umieścił podziękowanie, chcąc uhonorować ludzi, którzy w jakiś sposób uczestniczyli w całym wielkim projekcie tworzenia książki.

Po ukazaniu się w 1999 r. książki „Encyklopedia ...” powód porównał biogramy zagranicznych muzyków od litery „A” do „G”, które ukazały się w książce D. P., z własnym tłumaczeniem tychże biogramów wykonanym dla Wydawnictwa „A.” i zauważył, „że większość z nich jest praktycznie wzięta bez zmian” z biogramów przetłumaczonych przez niego oprócz dodanej dyskografii.

Powód A. G. wniósł o ochronę swych praw autorskich przez nakazanie pozwanym Oficynie Wydawniczej A. sp. z o.o. i D. P. zaniechania wprowadzania do sprzedaży i wycofanie z obrotu egzemplarzy książki pt. „Encyklopedia ...” oraz o opublikowanie w miesięczniku „Jazz Forum” i w „Gazecie Wyborczej” oświadczenia przyznającego, że pozwani dopuścili się rozpowszechniania plagiatu twórczości powoda, zawierającego przeproszenie powoda za dokonanie naruszenia prawa autorskiego, a także domagał się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanych zadośćuczynienia w kwocie 20.000 zł za doznaną krzywdę.

Pozwani Oficyna Wydawnicza A. sp. z o. o. i D. P. wnieśli o oddalenie powództwa, podnosząc, że nie dopuścili się przejęcia twórczości powoda i że autorem powyższej publikacji jest pozwany D. P.

Wyrokiem z dnia 6 marca 2008 roku Sąd Okręgowy w P. zobowiązał pozwanych do usunięcia skutków naruszenia autorskich praw osobistych powoda przez zaniechanie wprowadzenia do sprzedaży oraz wycofanie z obrotu egzemplarzy książki pt. „Encyklopedia ...” z bezprawnie podanym autorstwem pozwanego D. P., a także zamieszczenie w formie płatnego ogłoszenia, poza działem ogłoszeń drobnych, w miesięczniku „Jazz Forum” oraz dzienniku „Gazeta Wyborcza” - wydanie ogólnopolskie sobotnio-niedzielne, ogłoszenia o następującej treści: „Oficyna Wydawnicza „A.” spółka z o.o. w P. i D. P. oświadczają, że bezprawnie podali D. P. jako autora książki pt. „Encyklopedia ...”, przy czym D. P. dopuścił się plagiatu w stosunku do A. G., autora polskiego przekładu haseł wykorzystanych w powyższej książce w zakresie liter od „A” do „G”, dotyczących muzyków zagranicznych. W związku z powyższym Oficyna Wydawnicza „A.” spółka z o.o. w P. i D. P. przeprasza A. G. za dokonane naruszenie prawa autorskiego.” Ponadto Sąd zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 20.000 zł, a w pozostałej części powództwo oddalił.

Rozpoznając apelację pozwanych Sąd II instancji stwierdził, że Sąd Okręgowy poczynił w analizowanej sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego. Z poczynionych ustaleń wyciągnięte zostały prawidłowe wnioski prawne i poprawnie Sąd I instancji zinterpretował treść oraz znaczenie zastosowanych przepisów. Ponadto Sąd Apelacyjny wskazał, że przyjmuje ustalenia faktyczne i wnioski prawne Sądu Okręgowego jako swoje własne.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie można uznać za zasadny zarzut pozwanych, że Sąd I instancji naruszył art. 78 prawa autorskiego w zw. z art. 16 prawa autorskiego. Pozwani twierdzili, że do naruszenia ww. przepisów doszło w wyniku ich błędnej wykładni i przyjęcia, że naruszenie praw autorskich powoda nastąpiło na skutek bezprawnego wykorzystanie tłumaczeń jego autorstwa, mimo iż po pierwsze brak jest w materiale dowodowym podstaw do takiego przyjęcia, po drugie w zawartej umowie o tłumaczenie powód udzielił zgody na ich wykorzystanie. Ponadto zdaniem pozwanych naruszenie art. 78 Prawa autorskiego, polegało także na jego błędnym zastosowaniu i zasądzeniu od pozwanych zadośćuczynienia oraz nakazania wycofania z obrotu przedmiotowej

książki, mimo iż Sąd I instancji nie ustalił, czy naruszenie praw autorskich przez pozwanych było zawinione.

Jak zauważył Sąd Apelacyjny przedmiotem niniejszego procesu nie są autorskie prawa majątkowe, lecz naruszenie autorskich praw osobistych tłumacza związanych z prawem do oznaczenia autorstwa i występowania jako autor dzieła jakim jest tłumaczenie. Tym samym nie ma najmniejszych wątpliwości, że naruszenie osobistych praw autorskich powoda polegające na pominięciu wskazaniu powoda jako autora tłumaczenia „Encyklopedia ...” jest zawinione i to w postaci winy umyślnej. Tym samym wbrew zarzutom pozwanych prawidłowo Sąd Okręgowy uznał, że pozwany D. P. dopuścił się plagiatu w stosunku do twórczości powoda i tym samym w stosunku do tego pozwanego powództwo na podstawie art. 78 ust. 1 o prawie autorskim i prawach pokrewnych podlegało w całości uwzględnieniu.

Zdaniem Sądy Apelacyjnego trafnie Sąd I instancji uwzględnił powództwo również w stosunku do pozwanego Wydawnictwa. Należy bowiem zauważyć, że legitymację bierną w procesie o ochronę praw autorskich ma każda osoba, która bezprawnie wkracza w autorskie prawa osobiste i że do określenia kręgu osób stosuje się przepis art. 422 k.c. Podstawą zatem odpowiedzialności z tytułu prawa autorskiego w stosunku do tego pozwanego jest również wydawca dzieła. W stosunku do tego pozwanego Sąd Okręgowy prawidłowo uwzględnił powództwo, z tym jednak zastrzeżeniem, że przyjął, iż plagiatu w stosunku do powoda dopuścił się jedynie D. P., a pozwane Wydawnictwo bezprawnie wprowadziło do sprzedaży sporną „Encyklopedię. ...”, nie dopuściło się natomiast plagiatu.

Zdaniem Sądu II instancji środki ochrony praw zastosowane przez Sąd I instancji należy uznać za stosowne w rozumieniu art. 78 prawa autorskiego i adekwatne do stopnia naruszenia. Zgodnie bowiem z treścią art. 78 ust. 1 twórca, którego autorskie prawa osobiste zostały zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania. W razie dokonanego naruszenia może także żądać, aby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności aby złożyła publiczne oświadczenie o odpowiedniej treści i formie. Jeżeli naruszenie było zawinione, sąd może przyznać twórcy odpowiednią sumę pieniężną tytułem zadośćuczynienia

za doznaną krzywdę lub - na żądanie twórcy - zobowiązać sprawcę, aby uiścił odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez twórcę cel społeczny.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji słusznie uwzględnił żądanie przez powoda na podstawie art. 78 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych kwoty 20 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, zważywszy na rozmiar plagiatu oraz jego opublikowanie. Żądana kwota jest odpowiednia i w każdym razie wbrew zarzutom pozwanych niewygórowana.

Za nieuzasadniony uznał także Sąd Apelacyjny zarzut pozwanych, że sentencję wyroku Sądu I instancji w pkt. 1 uznać należy za nieprecyzyjną i jako taką uniemożliwiającą jej wykonanie, albowiem niniejszy spór sądowy dotyczy I wydania „Encyklopedii... ” z 1999 r.

Prawdą jest, że powód w pozwie z dnia 4 listopada 2002 roku wniósł o zaniechanie wprowadzania do sprzedaży oraz wycofanie z obrotu egzemplarzy książki pt: „Encyklopedia... ” . Trzeba jednak mieć na uwadze, że zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Tym samym ten, kto, powołując się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić fakty (okoliczności faktyczne) uzasadniające to żądanie, ten zaś, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu, a więc neguje uprawnienie żądającego, obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje. Pozwani znając stanowisko powoda oraz przedstawione przez niego środki dowodowe wskazujące na zaistnienie naruszenia, winni wykazać, że wprowadzili stosowne zmiany w wydawnictwie, na skutek których stan naruszenia autorskich praw osobistych powoda ustał, czego pozwani w trakcie trwania postępowania nie podnieśli.

W skardze kasacyjnej pozwani zarzucili:

Naruszenie prawa materialnego, tj. a) art. 1. ust. 1 i art. 2 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych przez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że dokonane przez powoda tłumaczenie haseł encyklopedycznych było przejawem działalności twórczej o indywidualnym charakterze; b) art. 6 k.c. w zw. z art. 78 ust. 1 ustawy o prawach autorskich i prawa pokrewnych, polegające na ich błędnej wykładni i przyjęciu, iż ciężar udowodnienia zmian dokonanych w kolejnych wydaniach Encyklopedii... spoczywa na pozwanych, mimo iż faktów, z których

wywodzone jest roszczenie - w tym przede wszystkim tożsamość Encyklopedii... z publikacją będącą w obrocie, której wycofania się domaga - powinien dowodzić powód; c) art. 78 w zw. z art. 16 ustawy o prawach autorskich i prawa pokrewnych, polegające na ich błędnej wykładni i przyjęciu, iż naruszenie praw autorskich powoda polegało na pominięciu wskazania go wbrew umowie jako autora tłumaczenia, mimo iż zgodnie z dokonanyimi ustaleniami faktycznymi, powód był autorem tłumaczenia jedynie części spornych haseł, został wymieniony z nazwiska w preambule do Encyklopedii... w umowie zaś nie było ustalone w jaki sposób ma zostać uwidocznione autorstwo tłumaczeń powoda, za to powód upoważnił w umowie wydawnictwo do wykorzystania utworu; d) art. 78 ustawy o prawach autorskich i prawa pokrewnych w zw. z art. 422 k.c., polegające na ich błędnej wykładni i przyjęciu, iż również pozwanej Oficynie Wydawniczej A. Sp. z o.o. przypisać należy na podstawie art. 422 k.c. zawinione naruszenie praw autorskich powoda, a tym samym zasądzić od tego pozwanego zadośćuczynienie - mimo iż w ustaleniach faktycznych przyjęto, że pozwany ten nie dopuścił się plagiatu, w związku z czym nie sposób przypisać temu pozwanemu winy w naruszeniu praw autorskich powoda;

2) Naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, tj.: art. 382 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c., polegające na dokonaniu przez Sąd II instancji oceny dowodu z zeznań świadków A. J., K. B., E. W., której dokonania zaniechał Sąd I instancji - z naruszeniem granic swobodnej oceny dowodów i zaniechaniu wyjaśnienia w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przyczyn, dla których uznał zeznania ww. świadków za ogólnikowe i nie mające znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut naruszenia przepisów postępowania. Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazał na jakiej podstawie faktycznej i prawnej oparł swoje rozstrzygnięcie i jego wyrok w pełni poddaje się kontroli kasacyjnej. Nie jest więc zasadny zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. w związku z wyraźną regulacją zawartą w art. 398³ § 3 k.p.c. nie może być zaś skutecznie podniesiony w skardze kasacyjnej. Na uwzględnienie zasługują natomiast zarzuty naruszenia prawa materialnego.

Trafnie skarżący zarzucili naruszenie art. 1 ust. 1 i art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (jedn. tekst Dz. U. z 2006 r., Nr 90, poz. 631 ze zm.). Tłumaczenie z języka obcego na język polski może być utworem w rozumieniu wspomnianej ustawy jeżeli zawiera niezbędne cechy, które musi posiadać każdy utwór. Musi to więc być taki przejaw działalności twórczej, który ma indywidualny charakter. Sąd Apelacyjny w zaskarżonym wyroku przyjął, bez bliższego zbadania tej okoliczności, że tłumaczenie haseł w encyklopedii muzycznej jakiego dokonał powód było utworem. Diagramy poszczególnych kompozytorów zawarte w angielskim wydaniu „The Guinness Who's Who of Jazz.” zawierają proste informacje o ich życiu i twórczości. Nie można wobec tego z góry założyć, że ich tłumaczenie było utworem w rozumieniu art. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Zaniechanie wyjaśnienia tej podstawowej dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy kwestii sprawia, że uznać należy za trafny podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 1 i 2 ust 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

W procesie o naruszenie autorskich praw osobistych ciężar udowodnienia faktu naruszenia praw powoda spoczywa co do zasady na nim. To powód powinien więc wykazać czy pozwani naruszyli jego prawo i na czym polega to naruszenie. Zakładając, że tłumaczenie dokonane przez powoda było utworem, to jego obciąża dowód wykazania, że pozwani naruszyli jego prawo zarówno w pierwszym wydaniu „Encyklopedia...” jak i w kolejnych wydaniach. Z drugiej strony wykazanie przez powoda, że naruszenie miało miejsce już w pierwszym wydaniu pozwala zwolnić się pozwanym od odpowiedzialności za naruszenie osobistych prawa autorskich poprzez wykazanie, że następne wydania nie zawierają takich naruszeń. Strony przy ponownym rozpoznaniu sprawy muszą więc pamiętać o tym, aby każda z nich przedstawiła dowody wskazujące na zakres żądania, a także na związany z tym zakres odpowiedzialności za naruszenie autorskich praw osobistych powoda. W tej sytuacji skoro w zaskarżonym wyroku, pomimo podniesienia przez pozwanych, że naruszenie nie dotyczy następnych wydań Sąd Apelacyjny bez zbadania tej okoliczności uznał, że pozwani naruszyli prawa autorskie powoda to tym samym naruszył art. 6 k.c. w związku z art. 78 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

W zaskarżonym wyroku Sąd Apelacyjny utrzymał wyrok Sądu Okręgowego z którego wynika, że należy zaniechać wprowadzanie do sprzedaży oraz wycofać z obrotu egzemplarze książki pt. „Encyklopedia...” ze względu na bezprawne oznaczenie jako jej autora pozwanego D. P. Ponadto utrzymany w mocy wyrok Sądu Okręgowego zobowiązywał pozwanych do oświadczenia, że bezprawnie podali D. P. jako autora książki „Encyklopedia...” i przepraszają powoda za naruszenie jego praw autorskich. Wprawdzie w tym oświadczeniu wskazane miało być, że D. P. dopuścił się plagiatu we wspomniane książce w stosunku do powoda jako autora polskiego przekładu haseł w zakresie litery od A do G dotyczących muzyków zagranicznych. Z drugiej strony z ustaleń Sądu Apelacyjnego wynika, że autorem książki „Encyklopedia...” był pozwany D. P. bo to on dokonał całościowego zestawienia wszystkich haseł, ujedynolcił i uzupełnił tłumaczenia haseł z angielskiego oraz wprowadził do encyklopedii także wiele dodatkowych diagramów dotyczących polskich kompozytorów. W tej sytuacji niewątpliwie autorem książki „Encyklopedia...” jest pozwany D. P. Zakładając, że tłumaczenie dokonane przez powoda jest utworem, nie można jednak z faktu wykorzystania bezprawnie jego utworu przez pozwanych, polegającego na przetłumaczeniu części haseł zawartych w „Encyklopedii...” wyciągać wniosku, że pozwany P. nie jest autorem tej książki. Utrzymane w mocy orzeczenie Sądu Okręgowego narusza art. 16 i art. 78 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, gdyż pozbawia pozwanego D. P. autorstwa utworu, które to autorstwo zostało ustalone przez orzekające w sprawie sądy. Jeżeli okaże się, że tłumaczenie dokonane przez powoda jest utworem, to należy, stosując art. 78 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, dobrać takiej środki ochrony praw powoda, które wskażą na bezprawne wykorzystanie jego tłumaczenia przy tworzeniu przez pozwanego P. utworu pod nazwą „Encyklopedia...”. Środki ochronne przewidziane w art. 78 wspomnianej ustawy muszą być zastosowane przez sąd precyzyjnie, aby nie pozbawiać przy okazji autorstwa pozwanego oraz pozostawać w odpowiedniej proporcji do skali naruszeń praw powoda.

Mając na uwadze, że część zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej okazał się uzasadniona Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c., orzekł jak w sentencji.

